

ČAS DVADSIATEHO STOROČIA

**RADOSLAV BEŇA, DÁVID KUBÍK, RICHARD
RATICA, ANNA POKLEBOVA, KRISTÍNA
KURUCOVÁ**

ZRÝCHĽOVANIE VÝVOJA

- **dynamika → zlepšenie dopravy (lietadlá), fax, internet, elektrická energia**
- **1970-1980 → 400 000 vynálezov**
- **rýchly vývoj vedy a techniky vďaka vojne → zbrojenie**
- **atómová, vodíková, neutrónová bomba**

NOVÁ TECHNOLOGICKÁ REVOLÚCIA

- **50. – 60. roky → tretia priemyselná revolúcia , „počítačová revolúcia“**
- **vývoj robotov, ukladanie a sprístupňovanie informácií**
- **rozvoj biologických vied: molekulárna biológia, manipulácia s génmi**
- **medicína: penicilín, transplantácie orgánov, objav smrteľných chorôb**
- **nové spôsoby organizácie a členenia ekonomiky → vznik nadnárodných integrácií, ktoré umožňovali efektívne využitie robotizovanej výroby, zabezpečovať suroviny**

NOVÉ SOCIÁLNE VZŤAHY

- rast efektívnosti výroby → zmena štruktúry vyspelých spoločností
- v popredí terciálna sféra - služby
- USA začiatok 80. rokov odvetvia spracúvajúce informácie - väčšinová časť HDP
- nezamestnanosť už nevedie k hmotnej biede (vysoká materiálna úroveň), ale demoralizuje a zvyšuje kriminalitu
- dvojtretinová spoločnosť = stav kde spoločnosť nie je schopná poskytnúť tretine členov prácu, ale bude schopná uživiť ich

NEROVNOMERNOSŤ HOSPODÁRSKEHO VÝVOJA A PROBLÉMY SÚČASNOSTI

- **1. 3 desaťročia po II. svet. vojne -rast produktivity a bohatstva**
- **70. roky spomalenie, inflácia**
- **80. (aj najvyspelejšie štáty) zažívajú recesiu -kríza sa preťahuje až do 90rokov → extrémna nezamestnanosť**
- **čoraz väčšie rozdiely medzi vyspelými a menej vyspelými krajinami →stupňovanie nepokoja**
- **otázky o príčinách : 1. rozdiel v bohatstve -normálny vývoj dejín**
- **2. zodpovednosť bohatých štátov za chudobu menej vyspelých štátov**

EKONOMIKA A MEDZINÁRODNÁ HOSPODÁRSKA SPOLUPRÁCA

- **Prepuknutie krízy v lete 1974 (zdvojnásobenie ceny ropy – ropná kríza)**
- **Kríza prekonaná pomocou Svetovej banky a GATT**
 - **intenzívnenie pohybu kapitálu**
 - **zmenšenie bariér**
- **EOCD (Organizácia pre hospodársku obnovu a rozvoj)**
 - **európskej aj neeurópske krajiny (USA, Austrália, Japonsko)**
 - **nástupca výboru pre rozdeľovanie pomoci Marshalowho plánu**
- **Vznik týchto organizácií umožnil technický rozvoj**

EKONOMIKA NA VÝCHODE

- **RVHP (Rada vzájomnej hospodárskej pomoci)**
 - štáty v RVHP menej úspešné
- **Ázia**
 - nerozvinutá regionálna spolupráca
 - štáty s pomocou USA a Japonska sa premenili na **Ázijské tigre**
 - **Japonsko 3. najmocnejšia hospodárska sila**

POLITICKÉ PREMENY POZITÍVA

- nielen hospodárske ale aj politické zmeny
- „do šírky“ aj „do hĺbky“
- šírili sa idey a trendy do celého sveta → sebaurčenie, rovnosť a sloboda → americká a francúzska revolúcia v 18.stor
- politický program → parlamentná demokracia, medzinárodne uznané ľudské práva, svetové organizácie
- na začiatku 20. storočia 44 štátov → na jeho konci 206

POLITICKÉ PREMENY NEGATÍVA

- vojny → technický pokrok, organizácia ľudskej spoločnosti → ničivejšie, dlhšie a krutejšie
- prevraty a revolúcie → častejšie a bezohľadnejšie → mnohé prerástli do občianskej vojny
- dôsledky studenej vojny sa prejavujú ešte aj v 21. storočí

SPOLOČNOSŤ A KULTÚRA

- **rast materiálnej úrovne ľudskej spoločnosti sa odrazil na vývoji umenia a kultúry**
- **Vytvorený „voľný čas“**
- **Technické inovácie- masová produkcia doterajších kultúrnych hodnôt**
- **Kultúra sa stala prístupnou širokým vrstvám obyvateľstva, na druhej strane nebývalý počet konzumentov viedok tomu že sa kultúra stala súčasťou trhového hospodárstva.**

EURÓPSKE STOROČIE

- 20. stor. bolo ústupom Európy zo svetovej scény
- Ekonomicky a kultúrne sa prejavovalo ako „americké“
- Európa v 20. storočí vynašla moderný nacionalizmus, všetky predstaviteľné formy diktatúr, inovovala socializmus a liberalizmus
- Bola zničená vojnami a krízami ale aj napriek tomu si zachovala svoje významné miesto vo svete.

**Ďakujeme za
pozornost'**

